

REPUBLIKA SLOVENIJA
FISKALNI SVET

Mesečna informacija

April 2023

Ključni poudarki¹

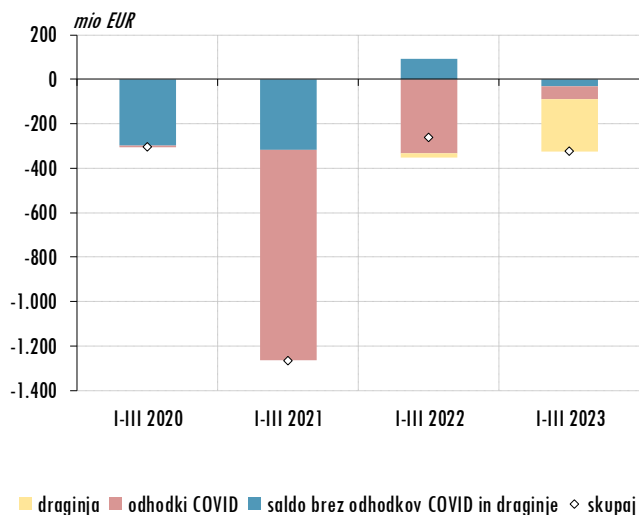
- Državni proračun je imel v prvih treh mesecih primanjkljaj (-324 mio EUR), ki je brez upoštevanja učinka odhodkov za blažitev epidemije (58 mio EUR) in ukrepov za blažitev druginje (237 mio EUR) znašal -30 mio EUR.
- Na osnovi zadnjih razpoložljivih informacij ocenjujemo, da bodo odhodki državnega proračuna za ukrepe za blažitev druginje v celotnem letu 2023 znašali okoli 800 mio EUR, kar je okoli 500 mio EUR manj, kot je bilo predvideno ob pripravi spremembe proračuna za leto 2023 jeseni lani. Vlada je ob začetku priprave rebalansa sporočila, da naj bi bili skupni odhodki zlasti zaradi tega razloga letos za okoli 600 mio EUR nižji, kot je bilo predvideno.
- Skladno z zakonodajnimi roki pričakujemo, da bo vlada do 10. 4. sprejela osnutek Programa stabilnosti, ki vsebuje štiriletne projekcije za celoten sektor država (za obdobje 2023-2026), medtem ko naj bi predlog rebalansa državnega proračuna (za leto 2023), ki predstavlja prevladujoči del sektorja država, obravnavala šele 20. 4. Ključni proračunski dokumenti bi morali biti usklajeni tako iz vidika časovnice priprave kot iz vsebinskega vidika. To je še posebej pomembno ob napovedanih spremembah sistema ekonomskega upravljanja v EU, ko naj bi verodostojno srednjeročno načrtovanje postalo temelj ocenjevanja vzdržnosti javnih financ.

¹ Fiskalni svet bo pregled realizacije državnega proračuna po metodologiji denarnega toka ter ukrepov za blažitev posledic epidemije in druginje še nadalje objavjal v redni mesečni publikaciji, ob pogoju, da bodo podatki tudi v bodoče razpoložljivi. Vsi komentarji se nanašajo na podatke, znane 4. 4. 2023.

Državni proračun januar-marec 2023²

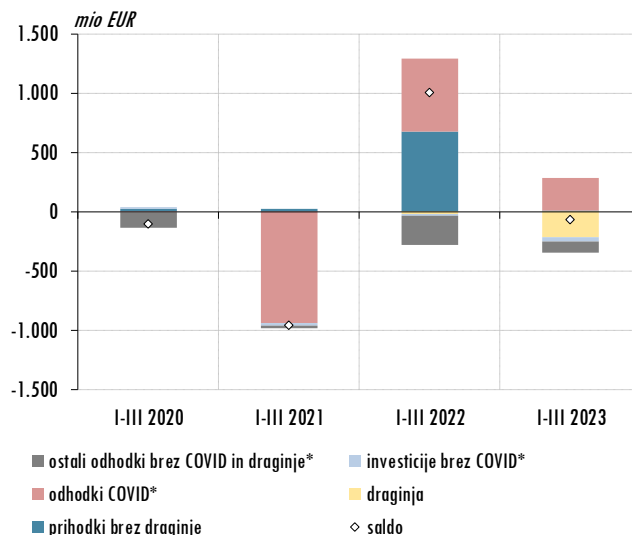
- Marca je primanjkljaj **državnega proračuna** po začasnih podatkih znašal -421 mio EUR, skupaj v prvih treh mesecih 2023 pa -324 mio EUR. Brez neposrednega učinka COVID odhodkov in ukrepov za blažitev druginje je primanjkljaj v prvih treh mesecih znašal -30 mio EUR, medtem ko je državni proračun v prvih treh mesecih lani imel presežek (90 mio EUR).
- Skupni **prihodki** so bili v prvih treh mesecih letos medletno nižji za 2,7 %, predvsem zaradi nižjih prihodkov od EU sredstev³ in nedavčnih prihodkov.
- Rast prihodkov od DDV in trošarin se je marca okrepila zaradi nižje osnove iz marca lani, medtem so bili prihodki od dohodnine v prvih treh mesecih letos ob nadaljnjem znižanju davčne obremenitve medletno nižji za 6,9 %.
- Skupni **odhodki** so bili v prvih treh mesecih letos medletno nižji za 0,6 %, kar je bila predvsem posledica nižjih COVID odhodkov. Brez upoštevanju teh in učinka ukrepov za blažitev druginje so bili t. i. »očiščeni« odhodki medletno višji za 4,2 %.
- Medletna rast »očiščenih« odhodkov je bila v največji meri posledica višjih odhodkov za stroške dela (10,3 %) kot posledica lani jeseni sklenjenega dogovora o dvigu plač. Njihova rast se bo v prihodnjih mesecih še okrepila zaradi dogovorjenega drugega dela višjih izplačil s plačo za april.
- K rasti »očiščenih« odhodkov so prispevali še višji odhodki za investicije ob nadaljevanju razmeroma visoke investicijske aktivnosti in po marčevski okrepitvi rasti tudi medletno višji odhodki za transferje posameznikom in gospodinjstvom ter za izdatke za blago in storitve. Pričakujemo, da se bodo s sprejetim rebalansom odhodki za slednji dve kategoriji porabe povišali, saj so bili v jeseni sprejeti spremembi proračuna po naši oceni podcenjeni.

Slika 1: Saldo državnega proračuna

Vir: MF, preračuni FS.

Slika 2: Dejavniki spremembe salda državnega proračuna

Vir: MF, preračuni FS. *pozitivni predznak pomeni znižanje, negativni povišanje.

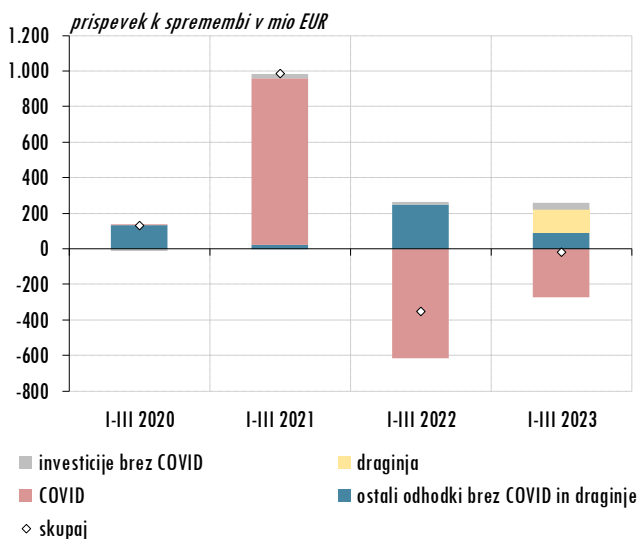
² Komentar realizacije državnega proračuna se nanaša na dnevne podatke, razpoložljive na <https://proracun.gov.si/#>.³ Padec glede na prve tri meseca lani je v veliki meri posledica visoke osnove, saj je bil januarja lani prejet drugi del predplačila sredstev Sklada za okrevanje in odpornost (118 mio EUR).

Tabela 1: Državni proračun

	jan.-mar.				apr.-dec.				2022	2023**	sprememba 2023 na 2022	
	2022	2023	sprememba 2023 na 2022		2022	2023*	sprememba 2023 na 2022					
			mio EUR	%			mio EUR	%			mio EUR	%
Prihodki	3.067	2.983	-83	-2,7	9.278	10.394	1.116	12,0	12.345	13.377	1.033	8,4
DDV	1.068	1.153	85	7,9	3.680	3.885	206	5,6	4.747	5.038	290	6,1
Trošarine	327	372	45	13,6	1.119	1.081	-39	-3,4	1.446	1.452	6	0,4
Dohodnina	468	436	-32	-6,9	1.118	1.283	166	14,8	1.586	1.719	133	8,4
DDPO	247	297	50	20,5	1.307	1.219	-88	-6,7	1.553	1.516	-38	-2,4
EU sredstva	398	257	-141	-35,3	560	1.521	961	171,8	957	1.778	821	85,7
Nedavčni	212	145	-67	-31,6	558	397	-161	-28,9	770	542	-228	-29,6
Drugi prihodki	347	324	-23	-6,7	938	1.009	71	7,6	1.284	1.332	48	3,7
Odhodki	3.326	3.308	-18	-0,6	10.383	13.384	3.001	28,9	13.709	16.691	2.983	21,8
Stroški dela skupaj	883	974	91	10,3	2.868	3.205	337	11,8	3.751	4.180	428	11,4
Transferi posam. in gospodinjstvom	471	474	4	0,8	1.494	1.390	-105	-7,0	1.965	1.864	-101	-5,1
Izdatki za blago in storitve	360	271	-89	-24,7	1.167	1.141	-26	-2,2	1.526	1.411	-115	-7,5
Investicije	145	178	33	22,4	1.523	2.274	751	49,3	1.669	2.452	784	47,0
Tekoči transferi v sklade soc. zav.	383	310	-73	-19,1	1.142	1.533	391	34,3	1.526	1.844	318	20,9
Subvencije	177	276	99	56,1	456	226	-230	-50,4	632	502	-131	-20,7
Obresti	335	366	31	9,1	320	280	-40	-12,5	655	646	-9	-1,4
Plačila sredstev v Proračun EU	182	167	-16	-8,6	547	487	-60	-10,9	730	654	-75	-10,3
Drugi odhodki	390	292	-99	-25,2	865	2.847	1.982	229,1	1.255	3.139	1.883	150,0
Saldo	-259	-324	-65		-1.104	-2.989	-1.885		-1.364	-3.314	-1.950	

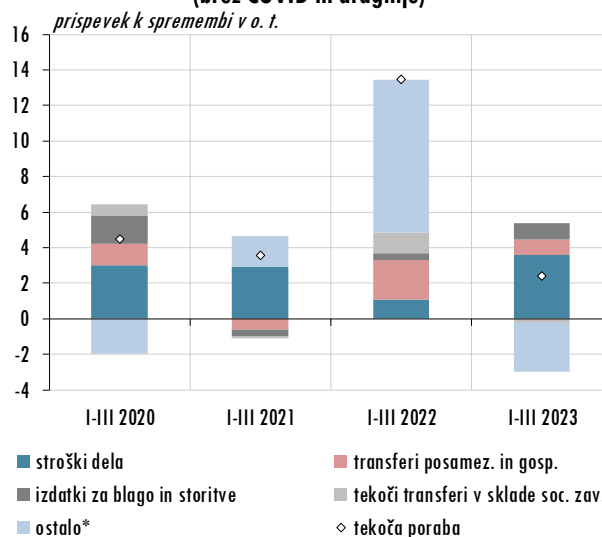
Vir: MF, preračuni FS. Opomba: *implicitno gibanje, da so dosežene projekcije MF. ** Sprememba proračuna (okt. 22).

Slika 3: Struktura rasti odhodkov državnega proračuna

Vir: MF, preračuni FS.

Slika 4: Dejavniki spremembe tekoče porabe (brez COVID in draginje)

Vir: MF, preračuni FS. Opomba: *subvencije, plačila sredstev v proračun EU, drugi odhodki.

Tabela 2: Državni proračun (brez COVID in draginje)

	I-III 2022			I-III 2023				I-III 23/ I-III 22, v %		I-III 23/ I-III 22, v mio EUR	
	skupaj	COVID	draginja brez COVID in draginje	skupaj	COVID	draginja brez COVID in draginje	skupaj	brez COVID in draginje	skupaj	brez COVID in draginje	
Prihodki	3.067	-18	3.085	2.983	-107	3.090	-2,7	0,2	-83	5	
DDV	1.068	0	1.068	1.153	-44	1.196	7,9	12,0	85	128	
Trošarine	327	-18	345	372	-27	399	13,6	15,5	45	54	
Dohodnina	468		468	436		436	-6,9	-6,9	-32	-32	
DDPO	247		247	297		297	20,5	20,5	50	50	
EU sredstva	398		398	257		257	-35,3	-35,3	-141	-141	
Nedavčni	212		212	145		145	-31,6	-31,6	-67	-67	
Drugi prihodki	347	0	347	324	-36	360	-6,7	3,7	-23	13	
Odhodki	3.326	333	0 2.993	3.308	58	130 3.119	-0,6	4,2	-18	126	
Stroški dela skupaj	883	12	871	974	9	4 961	10,3	10,4	91	91	
Tr. posam. in gospodinjstvom	471	44	0 427	474	3	24 448	0,8	4,9	4	21	
Izdatki za blago in storitve	360	116	244	271	4	267	-24,7	9,6	-89	23	
Investicije	145	7	139	178	4	174	22,4	25,3	33	35	
Tekoči tr. v sklade soc. zav.	383	68	315	310	0	310	-19,1	-1,6	-73	-5	
Subvencije	177	15	0 162	276	22	101 153	56,1	-5,8	99	-9	
Obresti	335		335	366		366	9,1	9,1	31	31	
Plačila sredstev v Proračun EU	182		182	167		167	-8,6	-8,6	-16	-16	
Drugi odhodki	390	72	318	292	17	1 274	-25,2	-14,1	-99	-45	
Saldo	-259	-333	-18 91	-324	-58	-237 -30			-65	-121	

Vir: MF, preračuni FS.

- Rast porabe so omejevali medletno nižji drugi odhodki zaradi učinka visoke lanske osnove,⁴ nižje so bile tudi subvencije in plačila sredstev v proračun EU.

Realizacija ukrepov za blažitev epidemije in draginje januar-marec 2023

- Odhodki državnega proračuna za COVID ukrepe so v prvih treh mesecih letos znašali 58 mio EUR, v veljavnem proračunu za letos pa je za ta namen predvidenih 445 mio EUR. Glavnino doslej realiziranih letošnjih odhodkov predstavljajo nadomestila plač zaradi izolacije (32 mio EUR) in odhodki, povezani s stroški cepljenja (14 mio EUR).
- Učinek ukrepov za blažitev draginje znaša v prvih treh mesecih letos 237 mio EUR. Prihodki naj bi bili po oceni ministrstva za finance ob nadaljnji veljavnosti znižanih trošarin, nižje stopnje DDV na energente ter oprostitev plačila CO2 takse nižji za 107 mio EUR. Odhodki za blažitev draginje pa so v tem obdobju znašali 130 mio EUR, prevladujoči del zaradi subvencij gospodarstvu po 14. členu ZPGOPEK (79 mio EUR).

⁴ Januarja lani prejeta sredstva za N00 so se prenesla na proračunski sklad in so bila na strani odhodkov istočasno beležena kot odhodek rezerve.